

ABONAMENTUL

Pentru monarhie.

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
2 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

P. P.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, a
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Pentru împrumutul de războiu.

Excelența Sa Domnul Ministru de culte și instrucțiune publică cu ordinațiunea sa circulară de dto 12 April a. c. Nr. 5355—1916 prez.

„Guvernul țării pe baza împunțurii ce o are în articolul de lege LXIII. din 1912, în timpul mai de aproape va emite al patrulea împrumut de războiu și pentru asigurarea succesului acestui împrumut să adresează deadreptul către publicul din țară. Situația pieții financiare și acum e favoritoare și condițiunile noului împrumut sunt nu mai puțin avantajoase ca și la împrumuturile anterioare și sunt astfel statorite, că la subscriere fiecare poate lua parte. Fără îndoială însă, că succesul așteptat a împrumutului numai așa să poate ajunge dacă în locuitorii țării se va stârni în deplină măsură sentimentul de jertfă patriotică.

La ajungerea succesului e indispensabil de lipsă ca cu toții să fim pătrunși de sentimentul, că ne împlinim o datorință patriotică de rândul întâiu, dacă toți banii gata, de cari dispunem, îi vom depune pe altarul patriei în forma împrumutului de războiu.

Succesele strălucite experiate la subscrierea împrumuturilor anterioare de războiu au dovedit atât sentimentul patriotic gata de jertfă a locuitorilor din țară, cât și credința neclintită în succesul deplin a luptei noastre juste.

Aceste succese în mare parte sunt a se mulțami dispușturilor, prin cari Ven. Ordinariat a binevoit a conlucra în interesul marelui scop prin îndemnarea preoțimeii și luminarea credincioșilor.

Cu privire la aceasta și cu aceasta ocaziune mă adresez către Ordinariat cu aceea rugare, ca să binevoiască a conlucra și acum în

interesul ajungerii scopului, premergând cu exemplu din partea fondurilor și fundațiunilor de sub administrațiunea sa, prin îndemnarea preoțimeii și deosebit prin luminarea corăspunzătoare a credincioșilor.

Spre orientare am onoare a observa, că asemenea împrumuturilor de războiu anterioare iară se va emite împrumut de rentă de 6%, afară de aceasta se vor emite pentru subscriere bilete de cassă de stat, care după 10 ani se vor replăți în valoare nominală fără nici o subtragere la ori și cine, care va prezenta acele bilete, ceeace ușorează valorizarea acelor.

La plătirile pentru ambele aceste împrumuturi să pot folosi și depunerile, cari au fost elocate înainte de 1 Aug. 1914, cari cad sub restricțiunile cuprinse în ordinațiunea, care absoalvă dela moratoriu.

Banca Austro-Ungară și cassa reg. ung. a împrumutului de războiu în apelul pentru subscrierea acestui împrumut va pune în prevedere mari favoruri pentru cei ce vor lua parte la subscriere.

Experiența favorabilă făcută cu ocaziunile anterioare și mai ales cu ocaziunea subscrierii împrumutului de războiu al treilea cu privire la interesarea publicului în cercuri tot mai largi față de împrumuturile de războiu, precum și situațiunea favoritoare a câmpului de războiu și aceea împrejurare, că publicul prin valorizarea productelor iară a ajuns la sume însemnate în bani gata, ne permite a crede, că dacă va succeda a organiza bine acțiunea aceasta, vom ajunge la rezultatul frumos și cu acțiunea aceasta.

Pondul principal ar fi a să pune ca banii gata ce-i ține publicul acasă să se folosească pentru subscrierea acestui împrumut și cred, că aceasta va succeda cu atât mai vârtos, că și acele straturi ale publicului, cari

până acum nu au cunoscut modul așezării banilor în hârtii de stat, acum convingându-se, că cupoanele împrumuturilor de mai înainte să pot schimba punctuos și ușor la oficiile postali, la perceptorat, la institute de credit sau la bănci, neîncrederea de până acum față de hârtiile de valoare mare parte a dispărut.

E foarte momentuos a face să priceapă publicul, că atunci când își așează în împrumutul de războiu banii gata păstrați acasă și economizările din viitor, prin aceasta își împlinește datorința față de patrie și totodată face un lucru corect și în interesul propriu.

Spre scopul acesta ar fi foarte de dorit, ca credincioșii la serviciul divin în Duminecile și sărbătorile ce cad în timpul statorit pentru subscrierea împrumutului de războiu după putință de pe amvon, sau în alt mod potrivit să se îndemne prin preoți a lua parte la subscrierea acestui împrumut“.

Jankovich s. k.

Comunicându-vă acest rescris sunteți recercați, că având în vedere scopul de mare însemnătate a acestui împrumut și datorința sfântă, ce o avem cu toții față de apărarea intereselor patriei, din toate puterile conlucrând la întărirea și gloria ei, se vă nizuiți cu zel fierbinte a lumina și îndemna pe credincioși a lua parte la subscrierea acestui împrumut de războiu, premergând Frățiile Voastre cu exemplu în privința aceasta.

Szamosujvár—Gherla, din ședința consistorială ținută în 15 Aprilie 1916.

(Cercularul diecezei de Gherla).

Socialism creștin.

(Fine.)

Dintru început a luat biserica asupra sa grija celor săraci și nenorociți. Aceasta era chemarea diaconilor. Când apoi averea bisericilor a mai crescut, fiecare biserică o împărțea în patru părți, dintre cari una era special destinată pentru săraci. Tot acest scop îl urmărea și în maritimitatea și dărnicia preoților și a episcopilor. Credința și iubirea însă au deșteptat și nutrit spiritul de jertfă nu numai în bisericieni, ci și în credincioșii laici, cari prin donațiuni și-au câștigat avere în cer și recunoștința contemporanilor și urmașilor pe pământ.

Mai târziu grija celor săraci a ajuns să fie ocupațiunea de căpetenie a mănăstirilor, în cari primeau adăpost și mâncare zilnic cu sutele săracii din împrejurimi. Cu vremea s'au format spre acest scop instituțiuni separate și fonduri anumite (ca: mensae pauperum, mensae s. Spiritus).

Biserica are meritul, că iubirea, generositatea și spiritul de jertfă nu le-a lăsat

să dispară, ci le-a nutrit în continuu, dovadă numeroasele dispozițiuni, ce s'au luat în diferitele sinoade bisericești.

Acest socialism real și activ ni-s'a dat să-l vedem izbucnind ca și un vulcan din inimile nobile și pline de dragoste de neam și de aproapele; idealurile evangelice le vedem traducându-se în fapte, când toți blăjenii s'au făcut un trup și un suflet la glasul Marelui Arhiepiscop, ce anunța mărețul plan de-a înființa la Blaj un orfelinat românesc gr-cat.

Și dacă în trecut biserica a avut atâția Arhiepiscop, a căror grije pentru cei săraci și năpăstuiți a fost legendară (ex. un s. Greg. cel Mare), nici acum nu s'a depărtat dela tradiția cea veche. Faptele ne spun, că și astăzi avem preoți mari, pe urma cărora merg și „cei mici“ cu turma de sub păstoria lor, care și ea trebuie să ia parte la aceasta operă de binefacere caritativă creștinească și românească. Să-i vedem pe toți fiii bisericii, înșiruindu-se la înfăptuirea acestui plan măreț și de o cardinală însemnătate *națională și socială*.

Credința și iubirea cer fapte, iar astăzi faptele vorbesc. Spiritul de jertfă acum să se valideze, căci fără sume reale, orice teorie a valorii, nu are valoare!

N. F.

Al patrulea împrumut de războiu ungar.

La 15 crt. a apărut prospectul de emisiune pentru *al patrulea împrumut de războiu ungar*. Subscripțiunea se face în timpul dela 19 April a. c. până în 23 Maiu a. c.

Noua emisiune, cuprinde *obligațiuni de rentă* de 6% și *bonuri de tezaur* de 5½%.

Cursul de emisiune este de 3 feluri: Dacă suma scrisă se plătește de-odată, atunci *cursul de emisiune al rentei* de 6% este, la subscripțiuni făcute din 19 April—5 Maiu a. c.: K. 97.20; din 5 Maiu a. c. încolo, până la încheierea subscripțiunii încuziv, 23 Maiu a. c. K. 97.50. Dacă nu se depune prețul deodată, cursul este sub întreaga durată a subscripțiunii K. 98.—

La *Bonurile de tezaur* asemenea sunt 3 feluri de cursuri de emisiune și anume:

Dacă prețul se plătește deodată, atunci în timpul dela 19 April—5 Maiu a. c. încuziv, cursul este K. 91.90; iar din 5 Maiu—23 Maiu a. c. K. 92.20. Dacă prețul nu se depune deodată, cursul de emisiune este K. 92.60.

Obligațiunile de rentă de 6% se emit în titluri la K. 50, 100, 1000, 5000 și 10.000; iar *Bonurile de tezaur* de 5½% în titluri la K. 2000, 5000, 10.000 și 50.000. Acestea din urmă se vor răscumpăra, în întreaga lor valoare nominală, fără nici o detrageră, la 1 Ianuar 1926.

Dobânda obligațiunilor de rentă 6% se plătește decursiv la 1 Maiu și 1 Noemvrie a fiecărui an, primul cupon având scadența de 1 Noemvrie 1916. Cupoanele bonurilor de tezaur 5½% sunt scadente la 1 Iunie și 1 Decemvrie a fiecărui an, primul cupon la 1 Decemvrie 1916.

La subscripțiuni *de rentă* 6% ce nu trec peste K. 100 trebuie plătită imediat la subscriere întreaga contravaloare a sumei

FOIȚA.

Psalm 3.

*Doamne Tu știi, cât de mulți sunt
Ceia ce mă prigonesc,
Și să-mi pierd nădejdea-n Tine
Cât de mulți mă ispitesc;
Dar Tu sfânt ești și puternic:
Tu ajuți robului Tău:
Tu ești vecinica-mi mărire,
Tu înalți și capul meu.*

*Oh! Strigat-am cătră Tine
Când am fost robit de chin.
Chiar și azi spre mângâiere
Numai cătră Tine vin.
Tu din muntele Tău cel sfânt
Il auzi pe robul Tău,
De mă culc, adorm, dar iarăși
Inviezi sufletul meu.*

*De mă sprijinești Tu, Doamne
De nimica nu mă tem;
Mii dușmani mă împresoară:
Eu numele Tău îl chem.
Scoală Doamne, mântuește
Viața mea de chin și rău,
Că Tu singur ești puternic.
Singur Tu ești Dumnezeu.*

*La Domnul mântuirea,
Carea și nouă ne-a dat,
Fie numele Tău Doamne
In veci binecuvântat.*

Emil D. Măcelariu.

Ce se scria și ce se citea odinioară.

(Fine.)

De-a dreptul din toată această literatură de cărți poporane s'a născut apoi literatura Calendarelor, literatura lui Anton Pan și mai târziu literatura zisă a „Haiducilor“. — Toate acestea au dus înainte gustul de citit și au lărgit cercul cititorilor, oferind o variație mai mare decât o putea da numărul atât de restrâns al „cărților de citit“ de până atunci. — În acelaș timp începe a-și lua avântul și literatura artistică propriu zisă, întâi cu poezia, apoi și cu proza.

În versuri regulate, strofe, una din cele dintâi opere este „Țiganiada“ lui Budai-Deleanu (sfârșitul secolului 18), dar această scriere eroi-comică a fost prea puțin cunoscută până la 1877, când a văzut lumina tiparului. — Mai cunoscută a fost opera lui Anton Pan (născ. 1794) a cărui „Povestea vorbeii“, „Nădrăvăniile lui Nastratin Hogea“ și altele versificări în limbă populară a numeroase istorisiri și pilde, luate în mare parte din literatura populară orientală, s'au bucurat în

cercurile cititorilor de mare favoare, și sunt încă și astăzi citite.

În calendaristica, după Gh. Asachi (născ. 1788) amintim numele lui N. D. Popescu, zelos autor și răspânditor, pe această cale, de literatură pe înțelesul tuturor; iar cu viețile haiducilor Panait Macri a ajutat la aceeași răspândire a gustului de citit. — Colectionatorii de basme mai trebuie socotiți aci, printre cari I. C. Fundescu a fost mult citit odinioară; — iar mai târziu au venit și făuritorii mai artistici ai acestui gen, printre cari P. Ispirescu și mai ales I. Creangă.

Autorii de tratate a istoriei literaturii noastre socotesc și spun că „un spirit nou, critic“ se introduce abia de pela 1867, dând îndrumare literaturii până pe la 1890, după care se formează „o literatură nouă, care nu a ajuns la desăvârșirea ei.“

Printre începătorii literaturii artistice, numele lui Vasile Alexandri trebuie să stea în frunte. El a fost și cel dintâi care a publicat o colecție mai întreagă de poezii populare, — și el poate fi privit cu drept cuvânt și ca adevăratul părinte al limbii noastre literare, mult timp hărățită între extremele, celor cu limba ceasloavelor și celor cu latinizarea ei caraghioasă; Alexandri a dat îndrumarea cea bună, mijlocie. Mult timp scrierile lui au fost cele mai citite, alături de ale altor scriitori ca Gr. Alexandrescu, poet și fabulist, sau D. Bolintineanu, care a

abscrise. La subscripțiuni, ce trec peste K. 100, precum și în general la subscripțiuni de *bonuri de tezaur* 5½% plata poate urma și în rate. În cazul acesta însă este a-se depune la subscriere o cautiune de 10% a sumei subscrise. Iar ratele se pot plăti cum urmează:

25% a valorii nominale subscrise cel mai târziu până la 9 Iunie 1916.

25% a valorii nominale subscrise, cel mai târziu până la 17 Iunie 1916.

25% a valorii nominale subscrise, cel mai târziu până la 28 Iunie 1916 și

25% a valorii nominale subscrise, cel mai târziu până la 8 Iulie 1916.

Cu ocazia plății ultimei rate cautiunea se compensează în rată resp. se replătește.

Privitor la liberarea depunerilor spre fructificare dela bănci, în scopul subscripțiunii noului împrumut de războiu sunt și acum valide dispozițiile, ce s'au fost luat și pus în practică cu prilejul emisiunii împrumuturilor de războiu anterioare, adică se pot pretinde dela bănci în scopul subscripțiunii împrumutului de războiu depunerile în întregime — dar pe lângă observarea termenelor de anunț stipulate.

Ministeriul de finanțe își rezervă dreptul de-a rescumpăra pe lângă un anunț prealabil de 3 luni, atât obligațiunile de rentă 6%, cât și bonurile de tezaur de 5½% cu valoarea lor nominală.

Eventuala abdicere însă nu poate urma, ce privește obligațiunile de rentă 6% înainte de 1 Noemvrie 1921, iar ce privește bonurile de tezaur 5½% înainte de 1 Decemvrie 1921.

Atât „Banca Austro-Ungară“, cât și „Cassa de împrumut pentru războiu r. u.“, acordă pe ambele soiuri de titluri împrumuturi lombard, până la 75% a valorii nominale, pe lângă dobânda de escont oficială, de prezent cu 5%.

scris foarte mult în versuri și proză, însă e astăzi aproape cu totul uitat.

Nu vom mai cita multe alte nume, căci ale aminti pe toate nu e scopul nostru. Poeți au fost mulți, prozatori mai puțini și mai puțin fericiți în opera lor, — excepție pentru Const. Negruzzi, C. Bălcescu și Al. Odobescu, dintre cei cari au pus temelile prozei artistice românești. — Heliade Radulescu (nasc. 1802) a scris mult, și are mare merit cultural, dar opera lui nu e egală și astăzi se citește prea puțin, sau de loc.

Mihail Eminescu a trebuit să moară ca să ajungă la celebritatea și popularitatea, ce poate a întrecut pe aceea a oricărui alt scriitor român de până astăzi. Dintre acei cari au trăit alături sau au venit după Eminescu, nume indeobște cunoscute și-au făcut A. Vlahuță, deopotrivă de mare ca poet și prozator, I. L. Caragiale, prozatorul nelutrecut și Gheorghe Coșbuc, genialul poet. Mai puțin popular, dar spirit artistic prin eselență, Alexandru Macedonski a avut visul să întemeieze o școală nouă literară, dar a rămas un izolat, cu opera lui mai puțin prețuită decât ar trebui să fie.

Povestitori mai mult citați au fost prin anii 1870—80, și mai târziu, Nicolae Gane și Ion Slavici.

Dar despre scriitorii mai noi trebuie să deschidem un alt capitol.

Favorurile acestea rămân în vigoare până la 31 Decemvrie 1917. Guvernul însă se va îngriji ca favorurile acestea să se asigure din partea băncii de emisiune sau a altui institut pe seama celor interesați și pe timpul de după 31 Decemvrie 1917 și anume privitor la *Bonuri de tezaur* până la 30 Iunie 1919, iar privitor la *Obligațiunile de rentă* 6% până la 30 Iunie 1921.

„R. E.“

Agravarea relațiilor dintre Germania și America. — În cronica războiului actual se desprind ultimele grave neînțelegeri dintre guvernul german și cel american referitor la războiul purtat de submarine. Submarinele germane au împiedecat transportarea din America a materialului necesar pentru armata ententei, de aici se pornește conflictul serios ce s'a ivit între cele două state. La congresul parlamentar american președintele Wilson a declarat, că a comunicat guvernului german ruperea raporturilor diplomatice, dacă Germania nu va satisface pretenziunilor guvernului american continuând războiul cu submarine. Se crede, că acestor declarații ale lui Wilson va urma ruperea relațiilor diplomatice. Senatul american a votat o lege militară pentru organizarea unei armate de 1 milion oameni. Situația între cele două state a ajuns la un punct foarte grav.

Răspunsul guvernului german la nota americană se așteaptă pe Joi 27 c. Probabil, că ambele state vor face toate concesionile pentru buna înțelegere întru cât ele nu vor atinge interese superioare militare. Unele cercuri sunt de părerea, că America țintește la ruperea relațiilor diplomatice cu Germania.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

1. *Colecta părintelui Vasile Cerghizan preot militar între feciorii regimentelor de honvezi 21, 23, 24: 501— cor.*

Reg. 21. Bat. 1.: Nicolae Crișan, Ștefan Bămbuc câte 5 cor.; George Șerban, Ion Biuga corporal, Iosif Roman, Vasile Petean, Petru Igna, Vasile Cotăla, Vasile Tudor, Ion Șuț, Iosif Debreceani câte 2 cor.; 65 soldați: 35-72 cor. **Total** 63-72 cor.

Bat. II.: Ion Boilă 6 cor.; Ion Crișan, Aurel Breaz corporal câte 4 cor.; Victor Ardelean, Iustin Man, Teodor Sdroba, Ion Golguțiu, Ion Țariga sergent, Adrian Borjea, Vasile Ciufudean, Mih. Măgurean corporal, Alexandru Boarcas, Ion Cioban sergent, Nic. Ilea, Nicolae Crețu, Gligor Orcean, Mihail Mărza câte 2 cor.; 146 soldați: 194-38 cor. **Total**: 240-38 cor.

Bat. III.: Iosif Rus 5 cor.; Ion Pătruț; George Șuteu, Vasile Mărcuș câte 4 cor.; Filon Barna, Alexandru Puibec câte 2 cor.; Alți 98 soldați 35-06 cor. **Total** 56-06 cor.

Regimentul 23. D. Vasile Raglan locotenent 20 cor.; Gerasim Ciungan 10 cor.; Leon Leluțiu cadet asp. 5-48 cor.; Mihail Stoică 4 cor.; Ion Câmpian, Ion Bota, Zaharie Șerdean, Teodor Cenușă, Iosif Toma, Victor Greinchenberg, Dumitru Pop, Lazar Vaidean, George Baba, Ion Pop, Iosif Scurt, George Herjou câte 2 cor.: 109 soldați: 88-24 cor. **Total**: 151-72 cor.

Regimentul 24. Bat. 1.: Ion Opriș sergent, Alex. Tulai, Dănilă Stoica, Vasile Dodoc, Ștefan Cherecheș, Ștefan Precup, câte 2 cor. 29 soldați 16-80 cor. **Total** 28-80 cor.

Bat. II—III: Preotul militar rom.-cat. Iosif G. Dizmacsek 10 cor.; Adam Demeșan sergent și Ion Sângeorzean câte 2 cor., iar 33 soldați 10-10 cor. **Total**: 30-10 cor.

La suma colectată mai contribuie preotul militar Vasile Cerghizan 50 cor. prin ce suma colectată dela cele 3 regimente se urcă la 501 cor.

2. *Colecta învățătorului George Neamțiu sergent, dela compania 16 a reg. de inf. 31: 149— cor.*

Iohann Fülöp 12 cor.; George Neamțiu sergent, Dumitru Surdu corporal, Ștefan Comșa corporal câte 6 cor.; Alexă Bozdoc caporal, Ion Nicoară sergent-maior, câte 4 cor., R. Ractor cadet asp. 3 cor. 67 soldați: 108 cor. **Total** 149 cor.

3. *Colecta dlui Iosif Bucur dela soldați regimentului 62 și soldații Bat. 23 de vânători (20-72 cor): 102-68 cor.*

Iosif Bucur, Blazs Emil sergent, Marian Spiridon câte 5 cor.; Goletuș Maxim, Papp Ferencz plutonier, Popp P., Herzig Leo, Varro Ödön câte 2 cor.; 124 soldați 77-68 cor. **Total** 102-68 cor.

4. *Colecta Insoțirii de credit din Agăr-biciu: 33-30 cor.*

Insoțirea 20 cor.; alți 22 contribuenți 13-30 fl.

5. *Colecta clericului Laurean Maior din comunele Cerghidul-mic 250 cor.*

Văduva Bucur Șogan 20 cor.; Laurean Maior 10-80 cor.; Vasile Honc a lui Gligor, Ion Furnea câte 10 cor.; Gădălină Cioban, Vasile Cioban câte 5 cor.; Ion Honc, Isailă Negrea, Crăciun Burmian câte 4 cor.; Dumitru Rus, Georghe Cioban-Suciu, Ion Moldovan, Teodor Bucur, Ion Tolan, Gligor Moldovan, Maior Popa, câte 3 cor. Colecta dela cei săraci din oue, cari s'au valorizat: 20 cor. Alți 147 contribuenți: 156-20 cor. **Total** 250 cor.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 501—
„ 2:	„ 149—
„ 3:	„ 102-68
„ 4:	„ 33-30
„ 5:	„ 250—
	Laolaltă K. 1,035-98

Alte contribuiri:

Dr. Pompei German medic.-c.	
în penziune, Sibiu	K. 200—
Elena German, Sibiu	„ 100—
Nicu German, st. cl. V gimn. Sibiu	„ 50—
Ionel German, cl. VIII gimn. Sibiu	„ 50—
Agapia Droc	„ 5—
	Suma K. 1,440-98
Suma din Nr. 41	„ 175,102-59
Suma totală	K. 176,543-57

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: **Administrației centrale capitulare Balázsfalva—Blaj.** Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Războiul european.

În jur de Verdun se dau lupte de artilerie și de granate, asemenea se dau ciocniri violente și între aeroplane. Armata franceză a pornit în masse mari la asalt contra pozițiilor germane ce sunt spre ost de Mort Homme, atacurile lor s'au prăbușit de focul in-

fanteriei germane. Pe frontul rusesc relativ e liniște. Inimicul a neliniștit prin atacuri dese pozițiile germane dela Garbunovk, fără să obțină ceva rezultat. La platoul Doberdo după respingerea atacurilor italiene, e liniște. Diviziile noastre au pătruns în tranșeele italiene ce sunt spre nord-vest de San-Martino și au explodat punătoarele de mine grele. Lupte îndârjite de artilerie se dau la sectorul Zagora, piscul Col di Lana a stat sub bombardările mortarilor noastre.

Informațiuni.

Serbarea sf. Paști în Blaj. A doua oară am serbat luminatul și măritul praznic al Invierii Domnului departe de aceia, cari sunt pe front întru apărarea patriei. Bucuriile mari ce sunt legate de s. Paști au rămas tănuite în suflete și cu toții cântăm alinare în rugăciuni către Domnul care șterge lacrimile de pe toate fețele. Oamenii îmbrăcați în haine de sărbătoare alergau la biserică, unde recitau rugăciuni pentru scumpii lor cari petrec s. Paști în tranșee.

În zorile dimineții din prima zi de Paști toți credincioșii din orașul nostru au alergat la slujba Invierii, care a fost oficiată de I. P. S. Mitropolitul Victor.

La ora 8 și 30 s'a început în biserică catedrală sf. Liturghie pontificată de I. P. S. mitropolitul Victor cu asistența clerului gremial. După citirea sf. evanghelie Excel. Sa mitropolitul Victor a rostit predica. Cântările bisericești au fost cântate de dl prof. de cant, Papiu.

În castelul reședinței mitropolitane s'a servit masă pentru clerul și o parte dintre mirenii din Blaj.

A doua zi I. P. S. mitropolitul Victor a pontificat la sf. Liturghie în biserică parohială, unde a ordonat de preot pe dl Constantin Pica dispus de administrator parohial în Calbori distr. prot. Făgăraș.

Pentru orfani din Vaidarecea. Corespondentul nost ne comunică faptul îmbucurător, oă în Vaidarecea (com. Făgăraș) s'a inițiat o colecție înainte de Blaj și Sibiu în scopul ajutorării orfanilor din aceea comună. În fruntea acestei mișcări stau harnicele femei din Vaidarecea, cari cu o sârguință de albină adună filer de filer, ca să poată alina foamea și singurătatea celor ce în urma vitregiei vremilor au rămas fără tată și mamă Iustina Răcean se numește harnica femeie, care a inițiat mișcarea și o ține la suprafață. S'a adunat până acuma numai în bani peste o mie coroane cari sunt depuse la „Furnica“ din Făgăraș. Laudă și cinste se cuvine lor. Din țara colonelului Boeriu, viteazul vitejilor fiul acelei comune, ne face plăcere să înregistrăm astfel de vești îmbucurătoare.

În loc de pomeană a dăruit la fondul de zidire a bisericii gr. cat. din Șomfalău următorii credincioși: Vasile Dragomir în loc de pomeană pentru † Anica Dragomir 8 cor., Șiofronia Șărășan pentru † Nonic Șărășan 5 cor., Dumitru Belia gr.

or. a rescumpărat pomeana ce ar fi fost să se pună la un an pentru † Dumitru Belia 20 cor., Vasilica Pop pentru † Veronica Ivan 10 cor., vād. Maria Medeașan pentru † Vasilica Medeașan 10 cor., Maria Suciu pentru † Zacheiu Suciu fost cantor docent în loc 20 cor., Oana Dăbău pentru † George Dăbău 10 cor., Ioan Cocoș pentru iubita lor fică Sinefta Cocoș 20 cor., Raveca Demian în loc de pomeană pentru † Nicolae Demian militar mort în spitalul din Cluj 12 cor., Frăsina Dragomir pentru † Maria Dragomir 10 cor., Mateiu Poșian învățător pentru † Maria Poșian mamă 33 cor., Mihailă Orlandea pentru † Onica Orlandea 20 cor., Muntean Tomica pentru † Dumitru Muntean 6 cor., Dumitru Popoviciu pentru † Naftailă Popoviciu 22 cor., Mihailă Miron pentru † Nicolae Miron 10 cor., Anica Cocoș pentru †† Vasilica și Petru Cocoș 40 cor., Vasile Dragomir în loc de pomeană după îngropăciune pentru † Ioan Dragomir 10 cor., Mihailă Crețiu pentru † Olivia Crețiu 5 cor., Ioan Demian pentru † Anica Demian 6 cor. Toți aceștia au rescumpărat pomeana după înmormântare, sau pomeana ce ar fi fost să o pună la anul în decursul anului 1915. Afară de aceștia au donat la fondul de zidire, Nicolae Muntean Vasile Demian a colectat în America 170 cor., Elena Platon n. Saltelechi 20 cor. — Pentru aceste jertfe în numele poporului aduc cele mai profunde mulțamite. Dumnezeu să le răsplătească cu al Său Dar. Fondul de zidire a bisericii gr. cat. din Șomfalău azi dispune de 5000 cor. depuși la bănci, și e format în mare parte din răscumpărarea pomenii pentru cei morți. Să sperează ca acest început ajutorat de scumpirea mai ales a vinarsului în scurtă vreme se va îndoi.

Șomfalău, 1916.

Nicolae Platon
paroh gr. cat.

Vitejia Românilor. Într'un număr al foaiei militare „Hadjkülyi Közlöny“ (Resbel Esterne) s'a publicat o statistică despre regimentele austro-ungare, cari au câștigat prin vitejie cele mai multe decorațiuni. Dintre toate regimentele decorate pe câmpul de războiu locul întâi îl ocupă regimentul 31 de inf. dela Sibiu, întreg românesc, recrutat din comitatul Făgărașului și al Sibiiului; în rândul al doilea vine regimentul 61 dela Timișoara, în rândul al treilea vine regimentul dela Biserica-Albă, și acestea regimente aproape curate românești. Asemenea au fost recunoscută chiar de către generali nemți vitejia regimentelor 50 și 64, tot românești. Iată adevărul spus de comandele competente militare.

Un furnizor pentru armată. Mă rog să nu vă gândiți la nimic rău. E vorba de dl Iosif Estrâng din Arad, intrat deunăzi sub steaguri cu cei de 50 ani. Când s'a prezentat l-au întrebat, că ce ocupație are. A răspuns:

— Sunt furnizor pentru armată.

— Ce furnizezi d-ta?

— Până acum am furnizat pe fiul meu de 18 ani, unul de 20 ani, unul de 22 ani, unul de 24, unul de 26 ani, și 3 gineri armatei. Iar acum mă furnizez pe mine însu-mi „D.“

Necrolog. † Petru Sântoma, paroh al Tievaniului mare, a repauzat la 17 a l. e. la oarele 2 din noapte, împărțit fiind cu sfintele Sacramente ale muribunzilor în al 38 an al etății și 15 a preoției și a căsătoriei.

Osemintele pământești ale scumpului repausat s'a așezat spre veșnică odihnă în 19 Aprilie a. c., în cimiterul bisericii greco-catolice din Teiuș.

— † Carolina Horșia n. Barna proptopeasă văduvă, a încetat din viață, împărțită cu ss. Taine ale muribunzilor, în 21 Aprilie n. la 8 ore d. a. în vrăstă de 65 ani. Rămășițele pământești ale scumpei și neuitatei defuncte au fost așezate spre repaus întru sperarea invierii în cimiterul bisericii gr. cat. din Biia la 23 Aprilie n. d. a. la 3 ore.

— † Viorica Peteanu n. Bujiganu după lungi și grele suferințe în 18. aprilie n. a. c. la oarele 5 d. a. în al 24-lea an al vieții și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului împărțită cu st. taine.

Rămășițele pământești a le scumpei defuncte sau așezat spre vecinică odihnă în 21. aprilie n. a. c. la oarele 3 d. a. în cimiterul gr. ort. rom. din Biserica-albă.

— † Ana Vasváry n. Hosszu de Kinyires preoteasă gr. cath. română, după puține suferințe, în etate de 72 ani a vieții, și un an al văduviei în 15 april, la 3 oare dimineața a adormit în Domnul.

Osemintele iubitei decedate sau așezat spre vecinică odihnă în 17 april șt. n. la 11 oare a. m. după ritual bisericii gr. cat. române în cimiterul bisericii din Bârseul de sus.

Odihnească în pace!

Bibliografie.

A apărut:

Revista „Pagini Literare“ nrul 3, cu următorul material ales: Scrisoarea din urmă, fragment de Al. Ciura; Versuri elegice în amintirea lui Virgil Onițiu, de Andreiu Bârseanu; Griji multe, schiță de I. Agârbiceanu; Scrisori vechi, de Mărioara Valeanu. Cronică: O școală de meserii în Lugoj, S.; Din comorile bisericii române, de Al. S. Iorga. Filozofie: Două tendinți în teorie cunoștinții și Frânturi de Lucian Blaga. Istorie: Calvinismul și literatura românească, o carte necunoscută de pe vremea lui Gheorge Rákóczy I. (1639). II. de Dr. Nicolae Drăganu. Știința popularizată: Orhideele, din prilejul unei vizite la dl Dr. Gh. Popescu, de Dr. Al. Borza; Măruntșuri din domeniul științelor, de Gavr. Todica. Bibliografie. Răspunsuri. Revista pe lângă aceste, are număroase ilustrațiuni din războiu.

*

A apărut Nr. 4 din revista „Calea Vieții“, învățători creștinești pentru poporul românesc, cu un bogat și variat cuprins, din care relevăm următoarele:

Iubiților fii, de Episcopul Valeriu; Invierea Domnului; Calea, adevărul și viața, de I. Georgescu; Plugul Domnului, de Al. Lupeanu; Fie-vă milă de orfani, de Dr. E. Precup; Ucigașii, de Iuliu Pop; Rătăcirii (despre „moltiva“ nouă); O Duminică în luncă, de Z. Pop; Vinerea Patimilor, de I. Belu; Carte de rugăciuni, de T. Murășanu.

Redacția și Administrația: Dr. N. Brânseu, Vulkán, Hunyad-mogye. Un număr 30 fil., abonament anual 3 cor.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.